

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po petih

za Avstro-Ogrske:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 25—	celo leto naprej K 30—
pol leta „ 13—	za Ameriko in vse druge dežele : . . .
četrt leta „ 6-50	celo leto naprej K 35—
na mesec „ 2-80	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Inačica vnaša dan zvečer izvenredni modelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petič vsta za enkrat po 20 vin., za dvakrat po 18 vin., za trikrat ali večkrat po 16 vin. Parte in zahvaja vrsta 25 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati L t d, to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na plačilo naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne opla. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	na upravištvu prejeman:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—
pol leta „ 12—	pol leta „ 11—
četrt leta „ 6—	četrt leta „ 5-50
na mesec „ 2—	na mesec „ 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo. Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 13. septembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša:

VZHODNO BOJIŠČE.

Fronta proti Romuniji.

Položaj je neizpremenjen.

Armada fronta generala konjenice nadvojvode Karla.

Od Rusov na našo fronto v Karpatih med Smotresom (jugozapadno od Zábja) in Zlato Bistrico izvršeni enotni napad v masah se je razbil ob hrabrem odporu braniteljev z izredno težkimi izgubami za sovražnika. V Vzhodni Galiciji nobenih dogodkov.

Armada fronta generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Razen zmernega ognja artiljerije in metal min ničesar pomembnega.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Ob soški fronti traja sovražni artiljerijski ogenj. Med dolino Adige in Astica je nastopil precej mir.

JUGO - VZHODNO BOJIŠČE.

Ob Vojsi od časa do časa živahne praske.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 13. septembra. (Kor. u.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Fronta generalfeldmaršala prestolonaslednika Ruprehta Bavarskega.

Bitka severno od Somme se je iznova razvnela. Naše čete stoje med Comblesom in Somme v težki borbi. Francozi so vdrl v Bouchavesnes. Artiljerijski boji se na obeh straneh reke z veliko silo nadaljujejo.

Fronta nemškega prestolonaslednika.

Na desno od Mose so se ponesrečili francoski napadi v odseku Thiaumont in v soteski Souville.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada fronta gfm. princa Leopolda Bavarskega.

Položaj je neizpremenjen. Manjše ruske sunke severno od Ilzva Svetne in pri Karbunovki (severozapadno od Dvinska) smo zavrnili. Armada fronta generala konjenice nadvojvode Karla:

V Karpatih so pričeli Rusi na fronti od Smotresa (jugozapadno od Zábja) do Zlate Bistrice z enotnim sunkom v masah. Povsod so jih naše hlabre čete pod poveljništvom generala Conte z največjimi izgubami zavrnile.

Na Sedmograškem so stopile nemške čete v odseku pri Sibinju in jugovzhodno od Hatszege z Romuni v bojni stik.

BALKANSKO BOJIŠČE.

Gibanje v Dobrudži se vrši po načrtu. Ob makedonski fronti nobenega pomembnega dogodka.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Grki pod nemškim varstvom.

IV. GRŠKI ARMADNI ZBOR SE POSTAVIL POD NEMŠKO VARSTVO.

Berolin, 14. septembra. (Kor. u.) Wolffov urad poroča:

Ker so bile nemško - bolgarske čete vsled napada Sarrajlja prisiljene, vkorakati v protinapadu v grško Makedonijo, je stal za levim bolgarskim krilom, ki je bilo prodrl do reke Strume, IV. grški armadni zbor v mestih Seres, Drama in Kavala. Koraki entente so imeli namen, prisiliti to grško četo na njihovo stran, ali ji pa pripraviti podobno usodo, kakor v Solunu delom 11. grške divizije. Prosta zveza z Atenami je bila pretrgana, občevanje z oblastim v domovini je ententa nadzirala in po svoji volji preprečila. Poveljujoči general IV. grškega armadnega zbora v Kavali, zvest volji svojega vojnega gospodarja in vlade, da ostane nevtralen, se je videl z ozirom na nevarni položaj zaupanih mu čet in ogrožen od lakote in bolezni, prisiljenega, nastopiti samostojno ter je dne 12. septembra naprosil nemško vrhovno armadno vodstvo, da naj vzame njegove vrle in kralju in vladi zveste čete v varstvo pred pritiskom entente ter jim nakaže bivališča in prehrano.

Ta prošnja se bo uslišala. Da se prepreči vsako kršenje nevtralnosti, je bilo s poveljujočim generalom dogovorjeno, da se prepeljejo grške čete popolnoma oborožene in opremljene kot nevtralne čete v bivališča v Nemčijo. Tu bodo ostale kot gosti tako dolgo, da bodo njih domovino zapustili nasilneži entente.

Berolin, 14. septembra. (Kor. urad.) IV. grški armadni zbor je dokazal ententi, tako piše Berliner Tageblatt, da imajo kralju zveste grške čete še vedno sredstva, da se branijo sili za prelom nevtralnosti svoje dežele. Zveste svojemu nalogu, da ohranijo voljo in nevtralnost svoje dežele, so podale nemškemu armadnemu vodstvu prošnjo, ki je bila sprejeta z nemške strani z enakim duhom in izpolnjena v mednarodnopravni absolutni korektni obliki. Pozdravljamo grške oficirje in moštvo,

ki bodo naši gostje, iz srca. Njihovo držanje dokazuje, da nasproti od francoskih in angleških agentur razširjenim poročilom je zvesto pristaviti kraju v grškem oficirskem zboru in armadi neomajno. Mnogo grajana obotavljanje Sarrajllovo izvira naibže iz tega spoznanja, da stoji ljudstvo in armada na strani kralja.

Lokalanzeiger piše: Z jednako odgovorno radostjo, katero je obdržal nekdo York v konvenciji v Tauroggnu, je razsekal grški general vozel, ki ga je hotel stisniti in je sklenil dogovor, ki štiti in ohrani svojemu kralju zaupane mu čete, ker jih je ententa v lakoti, kugi in proti kraljevi volji hotela pognati v boj proti osrednjima državama. Nemški narod zna pač ceniti, kako težak je moral biti za kralju zvestega in pokornega generala sklep, do katerega so ga prisilile razmere. Polen simpatije pričakuje dohoda vrlega moža in njegovih čet v Nemčijo in upa, da ne bo trajalo dolgo, da se bo mogel IV. grški armadni zbor iz Nemčije vrniti v svojo zopet pristo domovino.

Bolgarsko uradno poročilo.

13. septembra. Včeraj, dne 12. septembra, močan obojestranski artiljerijski in infanterijski ogenj pri Ostrovskem jezeru. V okolici Mogle na ojačen artiljerijski in infanterijski ogenj ter delovanje z minami. Na posameznih točkah je poskusil sovražnik prodreti, s svojim ognjem pa smo ga zavrnili. V dolini Vardarja in ob Dojranskem jezeru živahen artiljerijski ogenj. Pri Butkovskem jezeru sta prodrla dva italijanska bataljona, en eskadron in ena baterija iz vasi Butkovo proti Butkovi Džumaji. Naši tam stoječi oddelki so jih energično napadli in pognali v beg. Od naših čet zasledovan se je nasprotnik umaknil proti vasi Butkovo. Vjeli smo: enega častnika, enega častniškega aspiranta in 87 mož. Do sedaj smo pokopali 2 častnika in nad 70 mož. Vplenili smo 200 pušk. To je drugo srečanje z Italijani. V dolini Strume redek artiljerijski ogenj. Ob egejski obali je križarilo, kakor navadno, sovražno brodovje.

LISTEK.

Kmetje.

Rusko spisal Anton Čehov. Poslovenil V. V. (Dalje.)

»Tudi brati zna!« se je pobahala Olga, ter hčerko ljubko pogledala. »Beri nekaj, srček!« je rekla ter vzela iz svoje cule evangelij. »Ti boš brala in tile verniki te bodo poslušali.«

Evangelij je bil star, težek, v usnje vezan, z oguljenimi robovi ter se je dvigal iz njega duh, kakor da so vstopili menihi. Saša je povzdignila obrvi ter začela glasno brati s pojočim glasom:

»In ko so odšli, se je prikazal Jožefu v sanjah angelj in je rekel: Vstani, vzemi dečka in mater . . .«

»Dečka in mater,« je ponovila Olga in je vsa zarudela razburjenosti.

»In zbeži v Egipt . . . in ostani tam tako dolgo, da ti bom ukazal . . .«

Pri besedi »tako dolgo« se Olga ni mogla več držati in je začela jokati. Tudi Marija je začela jokati in potem sestra Ivana Makariča. Stari je začel kašljati in je hotel dati neč-

kinji darilo, ker pa ni našel ničesar, je samo namignil z roko. Ko je končala brati so odšli, sosedi ginjeni in zadovoljni z Olgo in Sašo domov.

Zaradi praznika je ostala družina ves dan doma. Stara, ki so jo klicala brati, so odšli sosedi ginjeni in nečaki in nečakinje babico, se je trudila, da bi opravila vse sama. Sama je zakurila v peči, sama skuhala čaj ter celo opravila najtežja dela in nato godrnjala, da mora storiti vse sama. In vedno je pazila, da ne bi kdo preveč jedel in da stari in snehe niso mogle mirno sedeti. Zdal se ji je zdelo, da se bližajo gostilničarjeve gosti njenemu vrtu in je stekla ven z dolgo palico ter vpila pol ure pri svojem kapusu, ki je bil ravno tako zvenel in šuh, kakor ona sama; zdaj se ji je zdelo, da hoče vrana napasti njene piščance in je kregajoč se stekla proti vrani. Kregala se je in godrnjala od jutra do večera in včasih vpila, da so se ljudje ustavljali na cesti.

S svojim starim je bila neprijazna, imenovala ga je zdaj lenobo, zdaj kolero. Rekla je, da je neznačajen, nezanesljiv kmet, da ga je treba vedno priganjati, sicer bi ne delal, marveč sedel na peči in se pogovarjal. Pravil je svojemu sinu, da ima sovražnike, da mu delajo sosedi

Angleško uradno poročilo.

11. septembra. Naši oddelki, ki so včeraj prekorčili Strumo, so prodrli preko reke Nehori ter preko nekaj krajev ob jezeru Tahinos. Po hudem odporu smo prepodili sovražnika iz vasi Kraorman, vzhodno od Bagraktarmaha, in iz Gornjih in Dolnjih Gudelov ter iz Nebogljena. Sovražne protinapade smo zavrnili.

Ogrožena ofenziva.

Pariško časopisje zelo dvomi, ali bo sploh mogoče na solunski fronti pričeti z ofenzivo, ker bi pomnilo sodelovanje Grške z ozirom na sovražstvo, ki je goje vse čete armade generala Sarrajlja napram Grkom, naravnost katastrofo. Tudi utrjujejo Bolgari višine pri Kastoriji tako silno, da je primerjati vso pokrajino eni sami veliki trdnjavi.

Iz bojazni pred izdajstvom se baje cilj solunskega glavnega napada kolikor mogoče prikriva. Število onih, ki vedo, kaj se bo zgodilo, je kar najmanjše.

General Gourand je baje že na poti v Solun, kjer bo prevzel važno poveljništvo. »Matin« pravi, da bo poveljnik vseh ententnih čet na Balkanu.

Kraljevski dekret je dal upornim častnikom v Solunu osemndnevni rok, da se podvržejo. Nato so skoraj vsi uporni častniki dezertirali k ententi. V Solun prihajajo dan na dan prostovoljci zlasti iz otokov.

Radikalno pariško časopisje pravi, da bo v kratkem nadomestil Sarrajlja general Gouraud.

Grški prostovoljci.

V Verriji je zbral grški stotnik Bartzuko prostovoljce, da se bori na strani entente. Polkovnik Orfano v Verriji se je tudi pridružil gibanju. Kakih 300 prostovoljcev pod poveljništvom Stephanosa je dospelo v Kozano, da se bore skupaj s Srbi proti Bolgarom.

Grške homatije.

ZAIMISOV ODSTOP.

Kot vzrok za Zaimisov odstop navajajo angleški listi, da se mu ni posrečilo, pregovoriti kralja, da bi bil sprejel zahteve liberalnega strankarskega programa in zahteve Venizelosa v politiki.

»Temps« napada grški kabinet in kralja, katerih postopanje da je za entento neznosno. Dolžnost entente

in solunskega narodnega komiteja je, da odstrani one, ki se upirajo ljudski volji.

Atenski listi »Embros«, »Nea Himer« in »Scrip« izražajo sum, da so venizelisti organizirali napad na francosko poslaništvo, da bi entento prisilili k intervenciji.

Demisija Zaimisa je brez dvoma sprejeta, uradno pa to še ni razglašeno.

Rimska poročila pravijo, da bo Zaimisovemu kabinetu sledil narodni kabinet, ki bo moral odločiti o vprašanju, ali vstopi Grška v vojno ali ne.

Zaimis vztraja pri svoji demisiji.

Haag, 13. septembra. (Kor. ur.) Reuterjev biro poroča iz Aten, da ministrski predsednik Zaimis vztraja pri svoji demisiji.

ENTENTNE ČETE V ATENAH.

»Gaulois« piše, da je dal atentat na francosko poslaništvo v Atenah povod, da je v Pireju izkrcano moštvo ententnih ladij takoj odšlo v Atene, kar je znatno ohladilo ljudsko jezo proti ententi. Tudi razoroženje lige rezervistov je atentat omogočil.

Nota entente.

Nota, izročena Zaimisu, ni imela oblike ultimatum, pač pa je bila zelo kategorična.

Francosko poslaništvo.

Grške oblasti so postavile, ker se boje nadaljnjih napadov na francosko poslaništvo, v bližini poslopja stražo 120 mož. Tudi pred atentatom je tam stala straža, atentat pa je bil izvršen tako hitro, da straža storilcev ni mogla aretirati. Vso stražo so zaprli.

Kontrola entente.

»Temps« poroča, da so se zastopniki entente v Atenah zedinili, da se bodo odslej vozili z vsako grško ladjo kontrolorji, ki jih bosta izbrali Francoska in Angleška.

Aretirani avstrijski legacijski tajnik. Rezervisti.

Grška združenja rezervistov se upirajo razdružitvi. Ker so oblasti zaprli njih zborovalnice so se v Atenah in predmestjih začeli zbirati rezervisti na trgih in ulicah.

Avstrijskega legacijskega tajnika, barona Freudenthala, ki so ga bili med avtomobilsko vožnjo aretirali in spravili na angleško poslaništvo, so Angleži na intervencijo grške vlade zopet izpustili.

dan na dan krivico, a dolgočasno je bilo ga poslušati.

»Tako, tako,« je pripovedoval roke v bok, »teden po velikem tednu sem prostovoljno prodal seno po trideset kopejk pud . . . Tako . . . Dobro . . . Nekega jutra odpeljem svoje seno prostovoljno, nikomur ne storim nič zalega, pa ti stopi k nesreči najstarejši Antijep Sjedelnikov iz gostilne. »Kam pelješ?« zavpije nad menoj ter mi da zausnico.«

Kirjaka je po njegovi pijanosti bolela glava in sram ga je bilo pred bratom.

»Kaj vse stori žgajne. — moj bog!« je godrnjal ter majal s svojo bolno glavo. »Odpustita mi, brat in sestra, v božjem imenu, žal mi je.«

Prazniku na čast so kupili v gostilni slanik in skuhalo juho iz glave. Okrog poldneva so začeli vsi piti čaj in pili tako dolgo, da jim je pot tekla s čela in da so bili vsi videti napihnjeni. Potem je prišla juha in vsi so jedli iz enega lonca. Slanik je babica shranila.

Zvečer je žgal lončar na strmini lonce. Spodaj na travniku so rajala dekleta in pela. Tudi na harmoniko je nekdo igral. Na onem bregu je tudi gorela lončarska peč in so dekleta tudi pela. Ker je prihajalo petje tako od daleč, je bilo slišati harmonično.

V gostilni in okrog nje so razgrajali kmetje: bili so pijani, vsi so peli vprek in se zmerjali tako, da se je Olga vsakikrat zganila in zaklicala:

»O, moj bog! . . .«

Čudila se je, da so se neprestano kregali in da so bili najbolj glasni stari, ki bi morali misliti na smrt.

In otroci in dekleta so vse mirno poslušale, videlo se je, da so bile od rojstva sem na to navajene. Polnoč je minila, na tej in na oni strani so ugasnili ognji, spodaj s travnika pa se je še glasilo petje in v gostilni so še pili. Stari in Kirjak, ki sta bila oba pijana, sta se približevala roko v roki skednju, kjer sta bili Olga in Marija. Zibala sta se in zdaj pa zdaj trčila z rameni drug ob drugega.

»Daj ji mir,« ga je nagovarjal stari, pusti jo. Mirna ženska je . . . Greh je . . .«

»Marija-ja« je zaklical Kirjak. »Pusti jo . . . Greh je . . . Dobra ženska je . . .«

Oba sta se za trenutek ustavila pred skednjem, potem sta šla naprej. »Ljubim cvet-ljice na po-lju!« je začel nenkrat peti stari z visokim vreščim glasom. »Trgam, nabiram si jih!«

Potem je pljunil in ostudno zaklel ter vstopil v hišo.

(Dalje prihodnj.)

Boji z Romuni.

NEMŠKA LETALA NAD RIŠKIM ZALIVOM.

Wolffov urad poroča:

Berolin, 13. septembra. (Kor. u.) Dne 12. septembra je izvršilo več naših floti hidroplovov napad v Riškem zalivu na sovražne pomorske vojeve sile. Dognali smo neizpodbitno, da smo večkrat zadeli ter smo potopili sovražni rušilec. Kljub najslabnejšemu obstreljevanju so se vsa letala nepoškodovano vrnila.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

13. septembra. Romunska fronta. Ob Donavi mir. Naše čete nadalje prodirajo v Dobrudžo. Poveljnik III. armade poroča v dopolnilo: Naši častniki, ki so se včeraj vrnili iz Silistrije, Tutrakana in okolice ter so bili pričeto mošnjih dogodkov, poročajo, da so romunske čete med svojim neslavnim umikanjem izvrševale neverjetne grozovitosti na mirnem in neoboroženem bolgarskem prebivalstvu. Našli smo na dva kosa raztrgano truplo nedolžne deklice. Grozodejstvo je bilo najbrže izvršeno, ko je bila deklica posiljena. Teh grozovitosti poraženih romunskih čet so se udeležili tudi posamezni ruski oddelki, ki so se nahajali v Silistriji.

ROMUNSKO URADNO POROČILO.

11. septembra. Severna in severo - zapadna fronta. Zapadno od gornjih dolin Maroša in Alute se sovražnik nadalje umika. Vjeli smo 3 častnike in 106 mož. Jugo - vzhodno od Sibinja smo zasedli Sellenburg. Konstatirali smo, da se poslužuje sovražnik krogel dum - dum. V dolini Strigija, zapadno od Menisorja, smo zavrnili več sovražnih napadov. Naše čete, ki so prešle v napad, so vplele 2 topa, 2 strojni puški in več vozov za municijo; vjeli smo 3 častnike in 302 vojaka.

11. septembra. Južna fronta. Ob vsej fronti ob Donavi prasko. Na fronti v Dobrudži trajajo operacije.

12. septembra. Severna in severo - zapadna fronta. Sovražnik se nadalje umika zapadno od gornjih dolin Maroša in Alute.

12. septembra. Južna fronta. Plovba po Donavi je za sovražne trgovske ladje popolnoma zaprta. Ob fronti v Dobrudži se vrše operacije. Sovražni letalci so metali na mesto Piatra Neamtu bombe, ki so ubile enega starca ter težko poškodovale dva otroke.

Letalski napad na Konstanco.

Iz Sofije: Letalski napad na Konstanco so izvršila 3 nemška in bolgarska letala. Konstatiralo se je, da sta bila dva ruska rušilca petkrat zadeta. Tri druge ladje so bile močno poškodovane.

OPERACIJE OB BOLGARSKI OBALI.

»Morning - Post« poroča: Skoraj vse rusko črnomorsko brodogojstvo je dospelo v Konstanco, da prične skupaj z romunskim brodogojstvom operacijami ob bolgarski obali.

ROMUNSKA FRONTA.

Iz Sofije: Romunske in ruske čete drže po svojem porazu v južni Dobrudži samo še črto Črna voda-Medzidije - Konstanca, ki ni daljša kakor 30 kilometrov. Najbrže bodo Romuni tam še enkrat obupno poskusili se držati, ker je posest te črte silno važna za vso Dobrudžo.

Poveljnik ruske armade v Dobrudži.

»Tageblatt« poroča iz Stockholma: Poveljnik ruske armade v Dobrudži je 54 let stari general Zajačkovskij.

Japonski topovi v Dobrudži.

»Russkoje Vjedomosti« poročajo, da so japonski državni arzenali dobavili za rusko balkansko armado veliko število najtežjih topov. Moštvu pri teh topovih in častništvu je izključno japonsko.

Take Jonescu o romunskih porazih.

Take Jonescu je napisal o bitkah pri Dobricu in Tutrakani članek, v katerem pravi, da bosta obe bitki trajno vplivali na prihodnost Balkanskega polotoka. Tutrakani bo ostal za Romunsko skeleča rana. Pri Bazardžiku so se borile ruske čete z bolgarskimi vojniki, katerim so pomagali Turki. Bolgari in Turki tvorijo redko zvezo, kateri v zgodovini ni najti primere.

K padcu Silistrije.

Iz Rotterdama poročajo: Bolgari in Nemci so napadli Silistrijo s številnimi 305 in 42centimetrskimi to-

pevi, ki so v par urah razdejali vse forte.

Evalvacija Bukarešte.

Ker je Bukarešta trdnjava, so začeli vse tujce in naturalizirane Romune iz mesta izganjati.

Nemiri v Bukarešti.

Iz Berlina poročajo: Nedaleč od kraljevske palače v Bukarešti je prišlo v ljudskih vrstah do revolucionarnih zbiranj kake tritisočglave množice, ki je hotela prodreti proti palači, kjer je bil kralj. Vojaštvo je nastopilo ter streljalo v množico. Več oseb je bilo ustreljenih. V mestu je vsled tega nastala silna zmeda, ki so jo le z največjo težavo vdušili.

General Ivanov v Bukarešti.

»Russkoje Slovo« piše: General Ivanov, bivši poveljnik ruske jugozapadne fronte, je bil v zelo važni misiji poslan v Romunijo. Baje naj vzdržuje zvezo med ruskim in romunskim generalnim štabom. Dospel je baje že s 5 višjimi častniki v Bukarešto ter bil od kralja sprejet.

Pogromi na Romunskem.

»Lokalanzeiger« poroča, da je prišlo na Romunskem do strahovitih pogromov proti Židom. V Jassyju in Botošanju je ljudstvo oropalo vse žide. Udeležili so se pogromov tudi orožniki. V Jassyju so demolirali dve sinagogi. V Galacu, Brajlui in Izmailju so se pogromov udeležili tudi ruski vojaki. Mnogo Židov, moških in žensk, je bilo ustreljenih, češ, da so vohuni.

Romunska napaka.

»Temps« pravi, da bi bila morala poslati Romunija vse svoje čete proti Bolgarski, ker Avstro - Ogrska ni nastopala ofenzivno. Morda se posreči bolgarsko - nemškimi četami celo priti z levim krilom čez Donavo in zasesti Bukarešto. Potem pa so čete na Sedmograškem prisiljene, umakniti se proti vzhodu, pa tudi romunsko - rusko levo krilo v Dobrudži bi se moralo potem umakniti na levi breg Donave, kar bi dalo sovražniku pozicije, ki bi jih bilo težko zavzeti.

»Manchester Guardian« pravi, da bolgarsko - nemške čete niso dovolj močne, da bi mogle Bukarešto resno ogroziti. Balkanski problem zrcali splošni vojaški problem. Zavezniske čete, ki jih je mogoče postaviti Bolgarski nasproti, so dvakrat tako velike, kakor vse bolgarske čete, vendar se je Bolgarom posrečilo, zbrati premoč na strateško važnih točkah.

Carp in Marghiloman.

»Russkoje Slovo« poroča, da je Peter Carp interniran v Jassyju, Marghiloman pa je smel ostati v Bukarešti.

Besnost Bolgarov.

»Novoje Vremja« piše: Besnost bolgarskih vojakov, s katero napadajo ruske čete, je nepopisna. Dosele ni bil še noben Bolgar vjet. Zdi se, da bi bilo lažje Bolgare ssekati na drobne kosce, kakor da bi se dali vjeti.

Poslaniki.

Avstrijski poslanik v Bukarešti z osebo poslanstva in konzulatov na Romunskem je na poti v domovino dospel na švedsko mejo. Osebo se vozi v štirih vlakih.

Švica in Romunska.

Švicarski zvezni svet je sklenil, ustanoviti svoje zastopstvo na Romunskem.

Boji na morju.

NAŠI LETALCI NAD ITALIJO.

V noči od 12. na 13. t. m. je flotila hidroplovov dobro oblozila s številnimi bombami kolodvorske naprave in vojaške objekte v Červinjanu. Dosegli smo dva večja požara, eno silno eksplozijo v nekem objektu ter večkrat v polno zadeli kolodvorske naprave. Druga flotila hidroplovov je napadla isto noč vojno pristanišče Benetke. Opazovali smo, da smo z najtežjimi bombami v polno zadeli pri arzenalu, v ladjedelnicah, pri gazometrih, v fortu Alberone in v ladjedelniških napravah v Chiozzu. V Chiozzu smo opazovali tudi več požarov. Obe flotili hidroplovov sta se kljub najslabnejšemu obstreljevanju vrnili nepoškodovani.

Brodovno poveljništvo.

PRESENENJA ANGLEŠKEGA BRODOVJA.

»Novoje Vremja« poroča iz Londona zelo tajnstveno, da mora pričakovati svet v kratkem velika presenetanja s strani angleškega brodogojstva. Vsekakor v angleški ladjedelnicah mrzlično delajo. V nekaterih ladjedelnicah izdelujejo popolnoma

novo konstruirane vojne ladje, ki se bliznovo razlikujejo od dosedanjih. Nemčija se ne bo dolgo več solčila v slavi svojih podmorskih trgovskih ladij.

Angleška pristanišča za nevtralne plovbe zaprta.

Angleške pristaniščne oblasti naznanjajo, da je nevtralnim ladjam prepovedano od 12. septembra naprej pristajati v angleških pristaniščih. Vsi nizozemski parniki, ki so hoteli odpluti na Angleško, so morali vsled tega ostati na Nizozemskem.

Rotterdam, 13. septembra. (Kor. urad.) Pristaniščnik v Rotterdamu je dobil včeraj obvestilo, da od noči od ponedeljka na terek dalje so zaprta vsa angleška pristanišča za nevtralno plovbo. Angleško poslaništvo v Haagu potrjuje to poročilo. Vzrok ni znan.

Vojna z Rusijo.

Ruski uspehi zadnjih tednov se omejujejo kljub silnim naporom samo na majhno pridobitev tal vzhodno od Haličar. Odločilnega niso dosegli Rusi ničesar.

V Karpatih so se vršili hudi boji med Smotrecem, 12 kilometrov jugo - zapadno od Zabja, južno od Stepanskega, in Zlato Bistrice. Boji se vrše v gorovju Čorne hore na višinah celo nad 2000 metrov. Vrh Smotrec sam je 1905 m visok.

Vojni poročevalci poročajo: Rusi poskušajo od 10. julija sam zama pridobiti prostora ob dolenjem Stohodu. Od 18. avgusta sem so preložili pozorišče teh poskusov bolj proti severu, iz okolice železniškega mostu železnice Sarni - Kovel proti Rudki Čereviči in Tobolu ob dolenjem Stohodu. V teh bojih so se že silno menjavali načini ruskega bojevanja. Omenjeno je že bilo, da so obstreljevali svoja lastna izhodišča in položili zaporni ogenj za svojo lastno fronto. Strašna je ljutost bojev v tem odseku, vedno pa pride zopet nekaj novega. V ponedeljek so Rusi naskočili več pozicij, ki so jim bile na poti, niso jih pa skušali prej z artiljerijskim ognjem poškodovati. Zdi se, da je Rusom že zopet zmanjkalo municije. Seveda kljub silnim masam, ki so jih pošiljali Rusi v boj zopet ni nobeden prodril v naše jarke.

NEMŠKA LETALA NAD KONSTANCO.

Berolin, 13. septembra. (Kor. u.) Wolffov urad poroča:

Dne 11. septembra so napadli nemški hidroplovni pred Konstanco in južno od tam ruske pomorske bojeve sile. Neizpodbitno smo konstatirali, da smo zadeli eno linijsko ladjo, en podmorski čoln in nekaj rušilev. Vsa letala so se vrnila nepoškodovana.

RUSKO URADNO POROČILO.

12. septembra popoldne. V pokrajini ob Bjalem Čeremošu so zasedle naše čete več višin. Sovražni poskusi nam jih zopet iztrgati je ostal brezuspešen. V gozdnatih Karpatih so zasedle naše čete v okolici gore Capula ves višinski greben severno od te gore ter iztrgale sovražniku na zasledovanju goro Capul, pri čemer so vjele 13 častnikov in 900 mož ter vplele 7 strojnih pušk, 3 metala bomb in en reflektor.

Bitka ob Sommi

Strašna bitka ob Sommi gre z nezmanjšano silo naprej. Zdajpazdaj preneha za en dan najstrašnejše klanje, da drugo jutro oživi še bolj krvava. Neverjetni so napor, ki jih mora vzdržati nemška fronta, a še nepriemernejši so francoski napor, priti na lastni zemlji naprej. Vrsta za vrsto pada, požeta od topov in strojnih pušk, a francosko armadno vodstvo noče uvideti, da so vsi naporji zaman. Tu in tam se posreči Francozom kak majhen uspeh in to jih podžiga v upanju, da bodo mogli v kratkem izsiliti bitko na odprtem polju. Taka bitka je njih namen, ker upajo, da bodo potem mogli uporabiti vso svojo in angleško premoč. Zadnje poročilo nam prinaša vest, da so Francozi zavzeli Bouchavesnes. Ta kraj leži 5 kilometrov severno od Peronne, 3 kilometre vzhodno od Le Foresta in in 4 km jugo - zapadno Comblesa.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

12. septembra popoldne. Nemški napad vzhodno Belloya je bil z ročnimi granatami brez težav odbit. Rosmansko podjetje je omo-

Rotterdam, 13. septembra. (Kor. urad.) Vse ladje v Rotterdamu in Maassuisu, ki so hotele odpluti na Angleško, so bile obveščene, da je njihov dohod v angleških pristaniščih nemogoč.

Poštni promet z Anglijo ustavljen. Izostale brzobojke.

Haag, 13. septembra. (Kor. ur.) Generalni poštni ravnatelj naznanja, da je poštni promet na Angleško in preko Angleške do preklica ustavljen.

Amsterdam, 13. septembra. (Kor. urad.) Reuterjev biro poroča listom, da ni dobil od pol jedne zjutraj nikakih brzobojk iz Anglije. Izostale so tudi ameriške kurzne note. Kakor je agentura izvedela, tudi sicer ni došlo nikakih brzobojk iz Londona, akopprav je brzobojna zveza z Londonom normalna.

OFENZIVA ENTENTE ZA 1916 USTAVLJENA.

Iz Stockholma poročajo: Menčikov piše v »Novoji Vremji« članek, v katerem namigava, da se je ofenziva entente za leto 1916 zlomila in prelozila na prihodnje leto. Menčikov pravi, da je vseeno, kdo prične z ofenzivo, Nemčija ali Rusija. Ker ovira jesensko vreme vsako aktivno gibanje, je treba bolj računati z defenzivo. Letni čas je tudi neugoden za napade in juriše, zato bodo glavni boji na glavnih frontah prenehali. Če se do 8. septembra (21. septembra po naše) ne bodo boji odločilno razvili, se mora vojna za leto 1916 na vseh frontah smatrati za ustavljeno.

Pregrupiranje ruske fronte?

Iz Petrograda poročajo preko Stockholma: Nenaadno sklicanje izrednega ruskega vojnega sveta, petrogradskih vojaških krogov nikakor ni presenetilo, ker je bilo že več dni znano, da je rusko vrhovno vodstvo presenečeno vsled romunskih porazov v Dobrudži ter se boji slabih posledic na vsej ruski fronti. Romunskemu vojnemu ministrstvu očitajo, da je slabo pripravilo armado za vojno, dasiravno je imelo za to dovolj časa. Tudi se poroča iz Petrograda, da bodo poslali ruske čete iz Kavkazije na rusko zapadno fronto, kjer se bodo izvršile velike pregrupacije. Vsled tega bodo operacije v Mali Aziji za nekaj časa ustavljene, ker bo ostalo tam samo toliko čet, kakor je treba za morebitne turške napade.

Vesti iz Haliča.

Iz Lvova poročajo, da je bilo vsled bližnje bojeve fronte treba mesto Halič deloma izprazniti prebivalstva, kar se je izvršilo povsem mirno in v redu. Od prebivalstva, ki je šlo kakih 4000 oseb, je ostalo v mestu nekako 1000 oseb. Oni, ki so ostali v mestu, so se že tako navadili na grmenje topov, da se zanj niti ne zmenijo več.

Vojni svet v Petrogradu.

Dne 11. septembra so dospeli francoski ministri predsednik Briand, vojni minister Roques in nekateri častniki v Kodanj na potu v Petrograd, kjer se bo vršil vojni svet.

nadaljevala. Naša infanterija je napravila na 6 kilometrov dolgi fronti od južne strani Comblesa do reke, krepko ofenzivo. Napad, ki se je začel proti pol 1., se je hitro razvil, za kar gre zahvala odličnemu duhu naših čet, ki so v manj kakor pol uri zavzeli celo prvo nemško linijo jarkov in potem z isto silo prodrli naprej proti vzhodu. Naša infanterija je zaporedoma zavzela višavo 145 in del ceste Bethune - Peronne, kjer se raztezajo naše pozicije od južnih robov Rancourta do južne strani Bouchavesnesa. Dalje proti jugu smo svoje linije pomaknili na višavo 76 vzhodno Feuilleaucourta. Dosele smo vjeli 1500 mož, med njimi mnogo oficirjev. Južno Somme ljut artiljerijski boj v raznih odsekih in nič infanterijskega delovanja. Na drugih frontah časa streljanje iz topov.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

12. septembra. Uradno poročilo iz Soluna dne 12. septembra: Oddelek ki je včeraj pri Nehoviju prekorčal Strumo, je zavajeval jarke na vzhodnem bregu. Francoski oddelek, ki je postopal skupno z angleškim, je zavajeval vas Fenemah in vjeli 30 mož. Sovražnik je imel v teh bojih vsled ognja pušk in artiljerije pri svojem protinapadu in pri svojem umiku težke izgube. — Uradno poročilo z zapadne fronte: Včeraj je naša artiljerija povzročila dva velika požara v sovražnem municijem skladišču Rancourt.

IZREDEN VOJNI SVET V PARIZU.

»Le Journal« poroča, da se je vršila v Parizu popolnoma nepričakovano seja vrhovnega sveta narodne obrane (Conseil supérieur de défense nationale) zaradi dogodkov v Atenah. Joffre in Castelnau sta bila poklicana v Pariz.

Verdun je rešil entente.

Lloyd George se je baje izrazil v kasematah v Verdunu, da Verdun ni rešil samo Francoske, marveč vso skupno stvar zaveznikov in vse človeštvo.

Letalski napadi na nemška mesta.

Berolin, 12. septembra. (Kor. u.) Dne 9. septembra zvečer je priplul sovražni letalec, ki se je očividno izgubil nad okolico Rottweila ter vrgel tri bombe, ki so padle, ne da bi bile eksplozivne, na neobdelano zemljo. Enako brezuspešen je bil dne 10. septembra izvršeni napad več letal na vobarsko brezpomembno mesto Saarburg.

Francoska zbornica.

Pariz, 12. septembra. (Kor. ur.) Sejo poslanske zbornice je otvoril predsednik Deschanel z govorom ter nato prečital brzobojke med srbsko skupščino in francosko zbornico. Baje bo ministrski predsednik Briand v kratkem poročal o dogodkih med počitnicami zbornice. Zbornica je nato prešla na dnevni red.

Turška vojna.

TURŠKO URADNO POROČILO.

11. septembra. Fronta Fellahie. Naša letala so provzročila z uspešnim metanjem bomb požare v nekem sovražnem taboru. — Kavkaška fronta. Na desnem krilu smo zavrnili sovražni napad. V odseku Ognat sta bila zavrnjena dva napada, katere je bil ponovno podvel sovražnik v noči 9. na 10. in na dan 10. t. m. po artiljerijski pripravi, z našim protinapadom. Sovražne čete, ki so se skušale ločene približati našim pozicijam, so bile razpršene z ognjem naše artiljerije, pri čemur so vtrpele izredno velike izgube. Med plenom, ki smo ga napravili v boju 9. septembra v odseku Kighi, se nahaja velika množina municije in orodja, katerega še ni bilo mogoče sešteti. Število vjetih častnikov in vojakov se je zvišalo. Na levem krilu za nas ugodne prasko. Napravili smo vjetnike in vplekli orožje in druge opremne predmete. Z drugih front ni poročil o nikakem pomembnem dogodku.

11. septembra. Glavni stan poroča: Po poročilu, došlem zadnje dni, so naše čete na gališki fronti s protinapadi z bajonetom 7. septembra do večera zavrnili vse napade močnih ruskih sil. Izgube sovražnika se cenijo na 8000 mož. Pri spopadih, v katerih je prišlo do boja moža proti možu, so bili vjeti 3 oficirji in nad 300 mož in vpleljena jedna strojna puška.

ULTIMATUM PERZIJI.

»Russkoje Slovo« poroča, da Turki popolnoma obvladujejo položaj v Teheranu. Baje bosta Rusija in Anglija že te dni izročili perzijski vladi ultimatum, ki naj razbistri položaj. Če Perzija ne bi stopila na stran entente, bodo ententni poslaniki Teheran takoj zapustili ter izjavili, da nosi Perzija sama odgovornost za svojo sedanjo in bodočo usodo.

12. septembra zvečer. Bitka severno Somme se še danes

Vojna z Italijo.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Nikakih posebnih poročil ni z italijanskega bojišča, ne z goriške, ne s tirolske fronte. Z goriške se poroča o trajajočem artiljerijskem ognju, čuli smo te dni zopet o napadu na tolimsko mostišče, kake večje akcije pa ni že dlje časa. Po zavzetju Gorice je bilo v prvem navdušenju izvršeno jurišanje na naše nove pozicije, ali takoj so morali izprevideti italijanski vojskovodje, da so tudi te nove pozicije trd oreh, da je boj na Krasu izredno težak, povsodi, nad goriško ravnilo pa vladajo avstrijski topovi ob straneh in po sredi. Zato pa vidimo le artiljerijsko tipanje sedaj na tej, sedaj na oni strani, italijanska infanterija pa je ob novi črti doživela že tako občutne poraze, da se je italijanski naskok na nove pozicije hitro ustavil in sedaj najbrž pripravljajo Italijani napade večjega obsega. Znamenje za to bi bilo trajajoče delovanje njihove artiljerije.

Obsedno stanje v provinci Reggio.

Curia, 13. septembra. Kakor se poroča iz Milana, je bilo razglašeno v provinci Reggio obsedno stanje. Ne navaja se sicer vzroka za to, ali ni določeno, da se v tej provinci ne sme pojaviti in neki vojak na dopustu mu je pomagati. V vojno je bil ta ustrelen, dezerter pa je pobegnil v gozd, v katerem se skriva veliko število dezerterjev. 40 dezerterjev iz Genzane so aretirali v Rimu, kjer so bili skriti.

Nova iznajdba d' Annunzijeve.

Lugano, 13. septembra. »Nazione« v Florenci poroča: Ker zahtevajo predpisi za povišanje oficirskim aspirantom potrebno izobrazbo, je nastala vrzel v vojaškem činovnem redu, ki pa je odpravljena z novo ustanovljeno stopnjo »bojnega adjutanta« (adjutante di battaglia), tako da se more povišati tudi analfabeta, ki so se izkazali na bojišču, da znajo voditi oddelke čet. Ime novi stopnji je dal Gabriele d' Annunzio, ki je bil povprašan, kako naj se nazove ta nova stopnja.

Ogrski državni zbor.

V včerajšnji seji ogrskega državnega zbora sta prišla na razpravo predloga grofa Andrassyja in grofa Apponyija glede sklicanja delegacij oziroma premembe § 39. nagodbe.

Posl. grof Andrassy je pred vsem rekel, da pavziranje ustavnega življenja v Avstriji ogroža dobro razmerje med Avstrijo in med Ogrsko. Minister zunanjih del je rekel, da ga je v njegovi odsotnosti lahko obtoževati. Govornik je rekel, da je ravno nasprotno res in da prav zato dela na sklicanje delegacij. Minister zunanjih del je rekel, da nam zaupnikom ni mogel vsega povedati, ker ni šlo samo za njegovo tajnost, nego tudi za tajnost drugih. Zdi se, da nas ima minister za čenče, ki si jim tajnost ne sme zaupati. Tudi na diplomatičnem polju so tajnosti, ki jih ni mogoče nikomur povedati. To je besedilo trozveze in pogodbe z Romunijo, a mi nečemo izvedeti vseh tajnosti, nego le tekoče stvari. Minister je dejal, da smo ga vprašali glede vojnega položaja take stvari, da ni mogel nanje odgovoriti. Mi pa ga nismo ničesar vprašali, na kar bi bil on odgovoril, da je to vojaška tajnost. Minister zunanjih del pravi, da je bil informiran o razpoloženju v Romuniji, o Bratianovih namenih in o delovanju Rusije. Vzlic temu se ni nič zgodilo proti tem nevarnostim, ne vojaško ne politično. Glede sklicanja delegacij je rekel ministrski predsednik, da nimamo pravice, se vtičati v avstrijske notranje zadeve. Tu pa ne gre za avstrijsko notranjo zadevo. Dolžnost Avstrije napram Ogrski je, da omogoči sklicanje delegacij. Zahtevamo od Avstrije, da izpolni svojo dolžnost omogočiti ustavno življenje na Ogrskem. Da je v Avstriji ustavljeno vse ustavno življenje, tega se ne more veseliti noben Oger.

Ministrski predsednik grof Tisza je izjavil, da je pooblaščen od cesarja in s privoljenjem ministra zunanjih del z voditelji opozicije opetovano razpravljati o jako zaupnih stvareh. Pojasnivi svoje nazore glede razpravljanja o skupnih stvareh Avstrije in Ogrske je protestiral proti očitani, da hoče kak ogrski faktor oropati dobrot ustavnega življenja. Razmerje med Avstrijo in med Ogrsko ni zdaj slabše, kakor je bilo prej. Najvažnejša stvar je aprovizacija in obžalovati je, da Ogrska vsled slabih žetev ni mogla za Avstrijo to-

liko storiti, kakor bi radi. To pa se napačno tolmači in dela slabo razpoloženje. Zmota je tudi, da je kak ogrski faktor skrivaj, da je avstrijsko ustavno življenje prišlo v zagato. Zakoni iz l. 1867. ne dajo ne Avstriji ne Ogrski pravnega naslova, da bi se vtkala v sklicanje delegacij. Kritika poslancev o zunanji politiki lahko vzbuja skrb, da so se v zunanji politiki zgodile napake in to ni ugodno genijalnemu in krepkemu vodstvu v tej vojni. Kritika poslancev je v mnogih ozirih pretirana. Andrassy je trdil, da bi se bili vojne z Italijo lahko ognili, če bi ne bil minister zunanjih del delal večjih koncesij ravno tedaj, ko je bil vojni položaj za nas neugoden. Ministrski predsednik je na to prečital poročila in note, ki kažejo, da so te dolžitve neosnovane. Glede Romunske je rekel ministrski predsednik, da je bila vlada dobro poučena o stopnji pripravljenosti romunske armade in prav z ozirom na to nepravilnost je sodila, da se napad ne zgodi še zdaj. Ta zmota je pač imela žalostne posledice, a tudi Romunsko znajo za njen prezgodnji napad zadeti še vse drugačne posledice.

Posl. grof Apponyi je izjavil, da smatra sklicanje delegacij za neizogibno potrebno, ker sedanjih raz-

glavnih političnih vprašanjih.

»Budimpešti Hirlap« prijavlja vsebino pogovora, ki ga je imel njegov poročevalec z ministrom zunanjih del baronom Burianom. Minister je rekel, da bi imel rad sklicanje delegacij, ker bi bilo potem konec njegovega neprostopolnega molčanja. Glede pogovorov z ogrskimi opozicijskimi voditelji je rekel minister, da pri zaupnih pogovorih ni mogel iti čez gotovo mejo. Na vprašanje, če bi se ne bilo dalo z žrtvami razorožiti Romunijo, je rekel minister: Če pravi grof Andrassy, da so poniževalne ponudbe, ki smo jih storiili Italiji, ki je velesila, kako še bolj poniževalno bi bilo, če bi bili hoteli s teritorialnimi koncesijami kupiti dobrohotnost Romunije. Najbrž bi se bil mali perfidni sosed oglašil še z večjimi koncesijami. Glede sklepa miru je rekel minister: Če bi bili imeli možnost, skleniti časten mir, bi jo bili mi in Nemčija z veseljem porabili. Napad nepravilne Romunske ni dokaz četverozevezne sile, nego prej njene slabosti. Nečem proklovati, a upam še reči, da pričakujem zanesljiv in hiter uspeh proti Romunski. Po polomu Romunske in po neznatnih uspehih skupne ofenzive bo četverozeveza vendar uvidela, da nadalnje krvoprelitje nima namena.

Vojna in tuberkuloza.

Priobčil dvorni svetnik dr. Edvard princ Liechtenstein.

Dne 22. maja 1916 se je v c. kr. notranjem ministerstvu na sijajnem zborovanju in v navzočnosti glasovitih medicinskih strokovnjakov, zastopnikov višjega armadnega poveljstva in c. kr. vojnega ministrstva ter »Deželnih komisij za preskrbo vračajočih se bojevnikov« iz vseh kronovin pod predsedstvom ministra za notranje zadeve Konrada princa Hohenlohe osnovala »Avstrijska zveza za boj proti tuberkulozi«. Njena cesarska Visokost nadvojvodinja Izabela je prevzela pokroviteljstvo te pomembne vojnookrbovalne akcije ter se mu posvečuje z vso ono požrtvovalnostjo in energijo, ki diči to plemenito gospo. Menjajoči se vtisi današnjega, hitro minljivega časa, so marsikomu izbrisali iz spomina sliko, ki so jo časopisi priobčili o namenih in nalogah novozasnovane zveze in radi tega naj mi bo dovoljeno, ki poleg drugih funkcionarjev tudi sodelujem pri novi akciji, da v Vašem čislanim listu objavim nekaj besedi o stvari.

Tuberkuloza je, kakor znamo, bolezen, ki si jo človek večinoma nakopije v otroških letih. Vendar pa ni treba, da bi vsaka infekcija s tuberkulozo v otroškem telesu povzročila bolezenske pojave. Ugodne življenjske razmere in lastna odporljivost privedejo k sreči čisto do tega, da počiva kal bolezni brez škode v sicer zdravem in krepkem telesu. Ne zadostna hrana, neugodno stanovanjske razmere, prehlajenja in slične nepravilnosti pa lahko povzročijo, da se bolezen v telesu nakrat razvame in začne razširjati in kmalu vidimo pred seboj ono žalostno sliko, ki že lajku kaže, da se gre za jetiko. Ta bolezen, ki jo le preveč pospešujejo neugodne življenjske razmere, prah v rudokopih, pomanjkanje zraka v tovarniških prostorih, delo v silni vročini glavnih, skratka naše obrtni-

in industrijalne razmere, ta bolezen, ki ima dalje posebno ugodna tla v prenapolnjenih, slabo zračenih delavskih in kmetijskih stanovanjih, je bila že v mirnih časih ljudska kuga, ki se je, žal, le preveč razširila. Tem večjo pozornost moramo nanjo obratiti tekom sedanjih vojn, vsled katere trpi tudi prebivalstvo v zaledju marsikatero pomanjkanje. A tudi od naših junakov, ki stoje na bojnem polju, se kakor razumljivo, marsikdo, ki je imel kal bolezni že v sebi, povrne bolan na pljučih in čim bolj je bilo pri naborih in pregledovanjih treba segati po novincih, tem večja je postala nevarnost, da se tuberkuloza med vojaki razširi. Nikakor nam tega ni treba prikrivati pred sovražniki, kajti pri njih vladajo prav enake razmere. Pred kratkim sem imel priliko, obiskati več vjetniških taborišč in sem videl, da se vsled prestanih vojnih naporov tudi med sovražnimi vojaki tuberkuloza v velikem številu pojavlja, čeprav je splošno zdravstveno stanje v teh taboriščih dobro in če prav se z vjetniki prav ljudomilo postopa. Pri ogledovanju raznih zdravilišč in zavetišč za tuberkulozne pa sem z zadovoljenjem opazil, kako veliko število naših vojakov v kratkem času zopet ozdravi, osobito, če jim je bilo

Dnevne vesti.

— Že drugič je bil odlikovan 17½ leta stari narednik domačega planinskega polka Franjo Penes, doma iz Radeč pri Zidanem mostu.

— Padel je na severnem bojišču pri Dubrovi - Pasički dne 30. julija 1916 c. in kr. praporščak v rezervi Janko Rohrmann, sin veleugledne in obče spoštovane ljubljanske rodbine. Znan je bil širšim ljubljanskim krogom kot resen in značajan mož ter izredno delaven na narodnem polju in požrtvovalen telovadec in vaditelj ljubljanskega Sokola. Bil je uradnik »Ljubljanske kreditne banke«, kjer je bil med svojimi tovariši priljubljen kakor malokdo. Bodi padlemu junaku lahka tula zemlja! Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožale!

— Osebna vest. Cesar je podelil predsedniku okrožnega sodišča v Novem mestu Franu Garzaroliju p. l. Thurnbek takse prosto naslov in značaj dvornega svetnika.

— Darilo. Gospod Peter vitez Grasselli in njegova soproga roj. Krisper sta izročila mestnemu magistratu povodom smrti gospe Hilde Tönnies roj. Krisper 25 K za podpori na zaklad vdov in sirot Ljubljancev, padlih v vojni. — Namesto venca na krsto umrlemu gospodu Martinu Lampret je darovala gospa Viktorija Panholzer znesek 20 za »Rdeči križ«.

— Vajeniška šola za gradbo letal. Na številna tozadevna vprašanja opozarjamo, da smo priobčili vse podatke v »Slovenskem Narodu« dne 11. septembra 1916 št. 207.

— Gospodarska zveza. Pri okrajnem sodišču v Ljubljani je bila včeraj kazenska obravnava proti »Gospodarski zvezi« zaradi navijanja cen pri moki in pri klobasah. Državno pravdnštvo je inkriminiralo celo kalkulacijo glede cene moki, ker tiči že v tej kalkulaciji navijanje cen. Toženi odborniki »Gospodarske zveze« so bili oproščeni, prokurist Palme pa obsojen na 400 kron globe. Proti obsodbi sta se pritožila obsojenec, pa tudi državni pravdnik.

— Električni! Pri nekem gospodarskem zavodu v Ljubljani so v kletih napravili skrivaj zvezo z žicami mestne elektrarne in rabili elektriko, ne da bi kaj plačali. Kleti so vlažne in lahko vhaaja mnogo elektrike. Kriv bo morda kak vajenec. Naučil pa se je tega najbrž pri tistem somišljeniku, ki je časih na žice mestne napeljeval privezal drugo žico in na njen konec pričvrstil krono, ki jo je položil na cesto. Nekaj ženski je hotelo to krono pobrati, pa jih je elektrika tako pretresla, da so kar cvilele in poskakovale. Moža je to tako veselilo, da je mestno elektriko napeljal še na kljuko v svojem stanovanju in se potem divil, kako je elektrika sukala in zvijala njegovo drago taščo.

— Čevlji z lesenimi podplati. Sprito občutnega pomanjkanja usnja za podplate, zadobivajo čevlji z lesenimi podplati vedno večji praktični pomen. Kupčijski interesente na Kranjskem lahko dobe pri trgovski in obrtniški zbornici seznam firm, ki izdelujejo lesene čevlje in čevlje z lesenimi podplati v Avstro - Ogrski. Čevlje z lesenimi podplati razprodaja tudi organizacija »Lederbeschaffungsgesellschaft m. b. H.« na

Dunaju, Hegelgasse 13. Vodja Obrtnopospeševalnega zavoda na Stajerskem je izumil podplate iz lesa, ki so vpogljivi. Taki podplati se naročajo pri »Wirtschaftsabteilung des Steiermärkischen Gewerbebeförderungsinstitutes« v Gradcu. Vpogljiv podplat te vrste je kupčijskim interesentom na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— Zaplenjeno premoženje. Deželno sodišče v Gradcu je odredilo zaplenbo premoženja Petra Panjana črnovojnika in posestnika v Sođevcih št. 6, občina Radence, okraj Črnomelj, zaradi hudodelstva dezerzacije k sovražniku.

— Izdaja konj za poljedelska in gozdarska dela se je podaljšala do konca žetve. Vpoklicali se bodo ti konji samo če bodo to vojaške razmere neobhodno zahtevale ter si pridruže vojno ministrstvo pravico, določiti ta čas. Konji ostanejo torej do preklica pri poljskih delih, tudi če bi bila žetev že končana.

Na meščanski šoli v Postojni se prične redni pouk dne 16. septembra 1916, vpisovanje pa se vrši dne 14. in 15. septembra.

— Zatekla se je lovska psica svetlo - rjave barve (nemško - kratkodlake pasme). Čuje dozdevno na klic »Flora«. Nahaja se v Spodnji Šiški.

Aprovizacija.

+ Prodaja moke in zdroba. Dodatno k včerajšnji notici se stranke opozarjajo, da bodo za sedaj prodajali moko in zdrob vsi tisti trgovci, ki so jo prodajali do sedaj. Jutri se bode objavila lista trgovcev in količino moke so isti dobili. Opozarja se pa že sedaj, da dobe večji prodajalci 1/3 bele, 1/3 koruzne moke in 1/3 koruznega zdroba, odnosno manjši trgovci 1/2 bele in 1/2 koruzne moke, oziroma zdroba, ker razpoložljivo množino blaga ni mogoče drugače razdeliti.

+ Nakaznice za krompir. Jutri dobe stranke hkrati s krušnimi izkaznicami tudi nakaznice za krompir. Razlikovati je dvoje nakaznic, rjave in bele. Rjavih se izda toliko, kolikor je strank, oziroma rodbin, belih in rjavih skupaj pa toliko kot oseb, ki prejmejo krušnice. Rjave nakaznice bodo služile obenem za legitimacijo. Vse nakaznice bodo za namenovane z rimskimi številkami od I. do IX., ki značijo krušne komisije ozir. okraje. Rjave izkaznice imajo razventga še zaporedne številke, ki začnejo v vsakem okraju s številko 1. Kdor bo hotel dobiti krompir, se bo moral pred vsem izkazati z rjavo izkaznico. Da se prepreči naval in čakanje pri razdeljevanju krompirja, se bodo določili za posamezne okraje posebni dnevi, za posamezne številke v okraju posebne ure. Vsaka nakaznica ima po 60 oddelkov, na katere je mogoče dobiti 60 kg krompirja. Krompir se bo dobival po velikosti dovoza in razpoložljive zaloge. Začetkom se bo oddajalo le množine za sproti. Pozneje se bo skušalo strankam oddati vso do 1. aprila 1917 nanje pripadajočo množino, to je za osebo okroglo 60 kg.

+ Mast in olje na karte. Spodnjeavstrijsko namestništvo je uvedlo mast in olje na karte. Naredba stopi v veljavo dne 17. t. m. Vsaka oseba dobi 100 g surovega masla ali 120 g maslobohnih izdelkov ali pa 144 gramov surove maslobohe (špeha) ali olja na teden. Delavstvo s težjimi deli 150 g maslobohnih produktov ali pa 180 g surove maslobohe (špeha) na teden.

+ Pritožbe v aprovizačnih zadevah. Mestni aprovizačni odsek je v svoji seji dne 11. septembra 1916 sklenil ustanoviti na magistratu posebno pisarno za vse pritožbe oziroma ovadbe občinstva v aprovizačnih zadevah. Ta pisarna začne poslovati v petek dne 15. septembra 1916 in sicer v prostorih mestnega popisovalnega urada (bivša Galetova hiša, pritličje), kjer bo mestni uradnik vsak delavnik od 3.—5. popoldne sprejemal na zapisnik želje, pritožbe in ovadbe občinstva. Pripominja se pa, da se bodo sprejemale le take izjave, katere bo stranka s svojim polnim imenom podpisala.

Razne stvari.

+ Doklade na davke je vlada uvedla tako, da jim bo treba plačati že letošnje leto. Samo od tantijem, ki jih dobivajo upravni svetniki delniških družb, ne bo za leto 1916, plačati novih doklad. Ti upravni svetniki, ki dobe samo pri Alpinski montanski družbi na tantijemah poldrugi milijon kron, so lahko zadovoljni.

* Milijon v strelskem jarku. Pet nemških vojakov je na Francoskem v strelskem jarku izkopalo truzico, v kateri je bilo za en milijon frankov vrednostnih papirjev. Vojaki so truzico in vsebino oddali svojemu poveljstvu. Lahko si je predstaviti, kako veselje jih je prevzelo, ko se je dognalo, da je med vrednostnimi papirji tudi oporoka, določujoča, naj dobi najditelj zaklada 100.000 frankov. Vsak omenjenih pet vojakov je dobil 20.000 frankov.

* Političen škandal v Petrogradu. Iz Stockholma javljajo: Aretacija urednika »Novega Vremena« Manujlova postaja velik politični škandal, ki kompromituje najhujše ministrskega predsednika Stürmerja. Manujlov je bil Stürmerjev privatni tajnik in je prodajal uradniška mesta in premeščenja. Ker je natančno poznal Stürmerjeve nepoštenne manipulacije, je nastopal proti njemu kot izsiljevalec. Zdej, po aretaciji, je Manujlov izročil oblastim brezprimerno obtežilen material proti ministrskemu predsedniku. V Petrogradu se že govori, da odstopi ministrski predsednik.

* Bolgari na Romunskem. Znano je, da je bila staroslovenska dolga stoletja cerkveni jezik vseh Romunov. Iz tega cerkvenega jezika na Romunsko. Mesto Braja je bilo pravo zavetišče za Bolgare in od tam se je začelo tudi delo za bolgarski ljudski poduk. A ne samo bolgarska inteligenca, tudi bolgarski kmetovalci so se radi selili na Romunsko in jih živi še danes tam precej mnogo, dasi so se večina sčasoma poromunili. Tudi sedanji romunski ministrski predsednik Bratianu je bolgarskega pokolenja; njegov oče je bil doma v Gornji Orjahovici na Bolgarskem in je sploh najraje bolgarsko govoril, dasi je svet ime po romunsko popačil. Iz istega kraja so tudi predniki romunskega generala Iliescu, ki se je prej imenoval Iljev. Takih slučajev bi se dalo še dosti navesti. Nasprotje med Romuni in Bolgari se je razvilo z ustanovitvijo bolgarske države, ker so bili s to ustanovitvijo prekrščani romunski načrti na razširjenje do Egejskega morja.

* O romunskem kralju in kraljici. Dopisnik monakovskih »Neueste Nachrichten«, ki se je že pred 25. leti seznanil s sedanjim romunskim kraljem, piše med drugim: Pravzaprav sem se čudil, da je kralj toliko časa kljuboval rusko - francoskim zapeljivam in da se je po tolikem odporu končno vendar vdal. Kralj ni močnega značaja. Tisti, ki so v Bukarešti okrog njega zlasti kraljica, so bili od začetka vojne na strani nasprotnikov. Kraljica je brez dvoma močnejši značaj, kakor kralj. Videl sem jo kot mlado princezino pogostoma, sem iz neposredne bližine videl, kako je bila vzgojena in ko se je leta 1893. poročila s princem Ferdinandom romunskim, sem si takoj rekel, da bo v tem zakonu ona »hlade nosila« in tako se je tudi zgodilo. Če se kralj vzlic temu ni tako dolgo odločil, je vzrok to, da je vzlic svojemu slabotnemu značaju svojevleaven. Znano je, da je razmerje med kraljem in kraljico postalo sčasoma precej hladno in da ni imel simpatij bucareškega prebivalstva kralji, nego kraljica. Kralja Ferdinanda so vedno smatrali za nekakega tujca na Romunskem, dočim je kraljica, dasi v svojem srcu Angležinja, vsaj na zunanjo spretno igrala navdušeno Romunko. Kraljica se je dobro zavedala, da je v primeri s kraljem večja moč in gospod Bratianu in stranka šovinistov niso bili v dvomih, kako močna podpornica jim je kraljica. Romunski vladar je vsled tega živel zadnji čas v strahu, da ga pripravijo kraljica, če bi še dalje odlašal z odločitvijo v njenem smislu, ali s silo do takega sklepa, ali pa ga sploh na stran potisne.

Darila.

Popravek daril. V včerajšnjem izkazu »Darila« je pomotoma izostalo zaglavje: »Za vdove in sirote v vojni padlih domačih vojakov«, vsled tega je izkaz zgrešen in se mora glasiti nastopno:

Za »Goriške begunce«: Milka Šliber iz Selc nad Skofjo Loko 2 K vzeti iz gramofona.

Za »Vdove in sirote v vojni padlih domačih vojakov«: Milka Šliber iz Selc nad Skofjo Loko 2 K vzeti iz gramofona in dr. Anton Štigel, odvetnik v Ljubljani 10 K, plačal Janez Bokal, posestnik v Podgorici, kot globo vsled preteče kazni, ovadbe Uršule Boc, posestnice isto- tam, katera mu je odpustila. Skupaj 12 kron.

Zamaške

nove in stare, kupi vsako množino
trrdka „Ljubljanska industrija
prebkih zamaškov JELAČIN &
Ko. Ljubljana. 2925

Zbiratelj kupi
stare podobe,
stare okvirje

in druge stare umetnine in jih plača
po dobrih cenah.

Ponudbe z navedbo predmeta, naslova
in stanovanja, se prosijo na upravn. »Slov.
Naroda« z zaznamkom „Starine 2965“.

Učenka

ki ima veselje do modistovske obrti
in zna nekoliko šivati se sprejme
modni salon Alojzija Virod
Mozetič, Pred Skofijo št. 2,
II. nadstropje, Ljubljana. 2962

Več prašičev

za rejo, je na prodaj.
Ogledajo se v Spodnji Šiški, Celov-
ska cesta šte. 22. 2964

Suhe gobe

trčen med, himel, vosek
In Janež, po vzorcu, kupuje
trrdka **MAKS LAURENCIC**
Gradec, Elisabethstr. 22.

Išče se stanovanje s hrano pri
boljši rodbini za

2 dijaka

Naslov pove upravištvo »Slov.
Naroda«. 2950

Odda se lepo, zračno, mebljavno

mesečno sobo

solidnemu gospodu. » 2960

Kje, pove upravištvo »Slov. Naroda«.

Učenka

višjih ali nižjih razredov se sprejme
na hrano in stanovanje. 2944
Ljubljana, Hlišerjeva ulica št. 5,
I. nadstropje.

Takoj se prodaja

VILA z vrtom.

Cesta na Rožnik št. 41, Ljubljana. 2937

Sprejme se

brivski pomočnik.

Vstop takoj. 2943

Brivnica se tudi odda.

Šuš. Kirinič, Sp. Siška št. 63.

Malo mebljavno

stanovanje

1—2 sobi in kuhinja, eventualno tudi
prazno ali 1—2 sobi z uporabo kuhin-
je išče mala mirna družina za
1. oktober. 2957

Cenj. ponudbe pod „Državni uradnik/
2957“ na uprav. »Slovenskega Naroda«.

50 kron

onemu kateri preskrbi stalni stranki brez otrok
mimo stanovanje v Ljubljani, obstoječe
iz dveh sob in pritlikin za oktober. 2945

Ponudbe na: Poštini oddaja ŠORLI,
Ljubljana.

Trst ulica corenzo št. 21

(ex kazališče Minerva)
velike nakupovalne skladišče cunj, ku-
pajo cunj, proglajala volnena in bom-
bazeva, po dnevni ceni. Zunanje ponudbe
je pošiljati istotam na ime 2966

Gaspari & Perlmutter.

Proda se

posestvo

s 65 orlov zemlje z velikim sadonosnikom,
ki se pripravi do 26 polovnjakov pijače. Re-
di se lahko po 10 glav goveje živine. Poslop-
je vse v dobrem staru z opeko krito, 10
minut od velike ceste, voda pitna. Cena
štirinajstisoč kron. 2972

Franc Dobič,
p. Jazbine, p. Dramlje pri Celju, Štajersko.

Trgovskega sotrudnika

izurjenega v trgovini z meš. blagom, v
slovenski in nemški korespondenci, ter

trgovskega vajenca

sprejme M. OSET, trgovec, Muta-
Štajersko. — Vstop obeh takoj. 2967

Želod, divji kostanj

in druge poljedeljske produkte
v vsaki množini kupuje

A. GRÜNWALD, trgovina s semeni,
Dunajsko Novomesto, Spodnje-
avstrijsko. 2968

500 kron!

Vam plačam, ako moj uni-
čevalec korenin **Ria balzam**
ne odpravi v 3 dneh brez bolečin Vaših
kurjih očen, bradavic, obuščancev.
Cena lončku z jamstvenim pismom 1.50 K,
3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 5.50. Na
stotine zahvalnih pism in priznanj. Potente
nog, rok, pasuše naglo odpravi ita-prašek.
Cena 1 1/2 krone, 3 škatljice 3 1/2 krone.

Kemeny, — Košice (Kassa) I Postfach
12/624, Ogrsko. 1930

Suhe gobe

vinski kamen, med, vosek,
kumno in janež

ter sploh vse deželne pridelke kupi
veletrgovina 2267

Anton Kolenc, Celje.

Istotako tudi vsako množino raznovrstnih
praznih vreč in sodov.

Katera družina **SWF** odstoji
samskemu gospodu eno večjo

prazno sobo?

Kdo, pove upravn. »Slov. Naroda«. 2940

Česplje in hruške

(tepke) za kuhanje, kupi vsako množino.

Veležganjarna sadja

M. Rosner & Co., Ljubljana.

Trgovski sotrudnik

vojaštine prost, želi službo pre-
meniti. Vešč samostojnega vodstva.
Cenj. ponudbe pod „prva moč/
2907“ na uprav. »Slov. Naroda«.

Iščem za svojega šolnega
sina večjega, vestnega

domačega učitelja

sigurnega nastopa. 2946

Ponudbe na uprav. »Slov. Na-
roda« pod „Zagreb/2946“.

Šivalni stroji!

„Singer“ in „Kaysor“ s podolgaštim, okroglim čolničkom, Cen-
tral-Bobbin za dom in rokodelstvo se kupijo najbolje in naj-
ceneje pri firmi

A. WEISSBERG, tvorniška zaloga

Dunaj II., Untere Donaustrasse 23/III.

Hitro razpošiljanje na vse železniške postaje. — Cenovniki v
slovenskem jeziku zastoj. 2886

Velika kinematografična senzacija

!! z dunajske vojne razstave v Ljubljani !!

V „Kino Centralu“

v deželnem gledališču

od jutri petka naprej nepreklicno samo štiri dni!

Na dunajski vojni razstavi je dolgo vrsto tednov vzbujal
največjo pozornost film:

DUNAJ V VOJSKI

Ta film, katerega je pridobil za predstave v Ljubljani „Kino Central“ v
deželnem gledališču je vsak dan napolnil kino gledališče dunajske vojne razstave.

Ta film bo mogoče Ljubljancem videti v petek 15.,
v soboto 16., v nedeljo 17. in v ponedeljek 18. t. m.

Dasi je nabava tega filma zvezana z ogromnimi stroški, „KINO
CENTRAL“ v deželnem gledališču ni povišal cene.

Tudi drugi film dunajske vojne razstave, izvrstno Nestrojevo burko je
pridobil »KINO CENTRAL«!

Najboljša, najcenejša zabava ostane torej v „Kino Centralu“ v de-
želnem gledališču, ki ima tudi najudobnejše prostore.

Danes v četrtek zadnjikrat:

Izvrstna veseloliga: in napeto zanimiva detektivska drama

Mama Je tako hotela Doktor Burns.

Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše
nepozabne, srčnodobre soproge, ozir. sestre in svakinje, gospe

Hilde Tönnies roj. Krisper

za krasno darovano cvetje, za mnogobrojne, v ta namen po-
klonjene dobrodelne darove, kakor tudi za veliko udeležbo
pri pogrebu, izrekam tem potom v svojem in v imenu vseh
ostalih sorodnikov mojo globokočutečo, iskreno zahvalo.

Gustav Tönnies.

Brez posebnega obvestila.

Dobivali smo zaporedoma vojnopoštne dopisnice, naslovljene na našega
ljubega, dobrega Jankota, vrnjene iz Volinije, z opazko: „pogrešan“. Domnevali
smo in se tolažili, da se nahaja v vjetništvu. Sinoči prejeli smo pa v največjo
tugo oficijelno, grozno obvestilo, da je naš ljubljani, dobri sin, oziroma brat,
bančni uradnik, gospod

Janko Rohrmann

c. in kr. praporščak v r.

due 30. julija t. l. pri Dubrovi-Pasički padel in bil ondot istega dne pokopan.
Bodi uzornemu sinu in bratu hvaležen spomin!

Prosi se tihega sožalja.

2969

V največji tugi:

Viktor in Reza Rohrmann v svojem imenu in imenu svojih otrok.

LJUBLJANA, dne 14. septembra 1916.

Vm. p.

Perilo za gojence zavodov v zalogi.	Izdelovanje nevestinskih oprem.	Perilo za deteta v zalogi.
Ustanovljeno 1866.		
Moško, damsko in otroško		
perilo		
lastnega izdelka		
daleč znano zaradi izbornega kroja, točnega dela, zmernih cen priporoč		
C. J. HAMANN		
dobavitelj perila ces. in kralj. Visokosti, častniških uniformiranj, zavodov, sa- mostanov i. t. d. v		
LJUBLJANI.		
Perilo po meri se izgotavlja najhitreje.		
Istotam prva kranjska		
pralnica in likalnica perila.		
Motorni obrat.		
Največje varovanje perila. Najnovejši stroji.		
Kopane perilo :: Dr. Lehmann zdravstveno perilo.	Priznana najpoštenjša postrežba.	Sporini predmeti.
Moški klobuki.	Posteljno perje, puh in kapok.	